

Instytut Pamięci Narodowej

https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/12610,Bunkry-na-ruinach-Szkice-do-historii-KL-Stutthof-Auenlager-Plitz.htm

19.04.2024, 20:28

Bunkry na ruinach. Szkice do historii KL Stutthof - Außenlager Pölitz

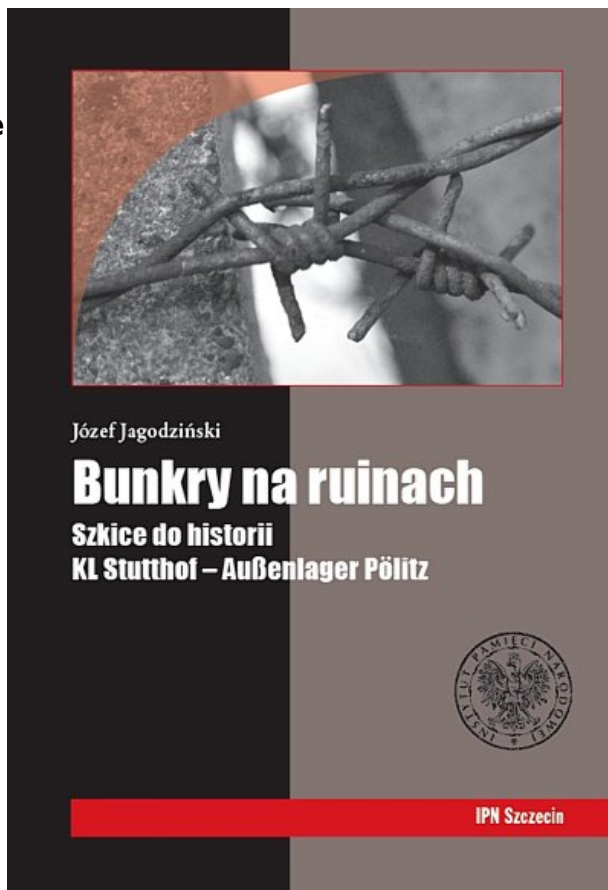
Józef Jagodziński, *Bunkry na ruinach. Szkice do historii KL Stutthof - Außenlager Pölitz*, edycja i opracowanie tekstu Paweł Knap, Szczecin 2009, 160 s. + wkł. 22 s.

Nakład wyczerpany!

[Wersja elektroniczna publikacji w Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

Policka filia KL Stutthof powstała wiosną 1944 r. Jej lokalizacja wynikała z potężnego zapotrzebowania na siłę roboczą w fabryce benzyny syntetycznej - Hydrierwerke AG Pölitz, a robotników za niewielką opłatą mogły dostarczyć właśnie obozy koncentracyjne i jenieckie.

Transport z KL Stutthof trafił do prowizorycznego obozu letniego, znajdującego się w odległości jednego kilometra na północny wschód od fabryki. Zakwaterowanych w obozie więźniów wykorzystywano zarówno do pracy w Hydrierwerke Pölitz, jak i do budowy właściwego obozu (zimowego) w Mścięcinie, składającego się z ponad trzydziestu baraków wykonanych z płyt betonowych i osadzonych na trwałych fundamentach. Więźniów przeniesiono tam jesienią 1944 r. Liczba więzionych w Policach wahała się od 800 w czerwcu do 2,8 tys. w sierpniu 1944 r. W obozie przebywali Polacy, Rosjanie, Litwini, Łotysze, Niemcy, Francuzi, Jugosłowianie i Grecy, pod koniec jego

istnienia prawdopodobnie również Żydzi.

Do tej pory nie została opublikowana monografia polickiej filii KL Stutthof, co więcej – nie ukazał się żaden tom wspomnień, w którym jej tematyka poruszona zostałaby w sposób choćby zbliżony do prezentowanej pracy Józefa Jagodzińskiego (1905–2002).

Józef Jagodziński w czasie II wojny światowej podczas kampanii wrześniowej brał czynny udział w obronie Warszawy. 7 października 1939 r. powrócił z punktu etapowego jeńców w Błoniu pod Warszawą. Dzień później jego dom w Piastowie wyznaczono na miejsce kontaktów przy formowaniu grup dywersyjnych, był też siedzibą odpraw sztabowych i drukarnią prasy podziemnej. Jagodziński (ps. "Bratek") zajmował się werbunkiem i utrzymywaniem kontaktów z innymi organizacjami politycznymi i wojskowymi. Jego żona, Emilia Jagodzińska (ps. "Miteczka"), kierowała lokalem konspiracyjnym, chroniła zdekonspirowanych i żywiła zbiegłych członków wspomnianych grup, prowadziła tajną przechowalnię dokumentów, broni i urządzeń poligraficznych. Ich córka, Hanna Pijewska (ps. "Jagódka"), była łączniczką. Małżeństwo Jagodzińskich aresztowano w marcu 1944 r. i przewieziono na Pawiak. W maju 1944 r. autor wspomnień trafił do KL Stutthof. Od tego momentu rozpoczynają się "Bunkry na ruinach".

Publikacja składa się ze wstępu – omawiającego m.in. dzieje polickiej filii KL Stutthof i literaturę przedmiotu, zasadniczej części – czyli wspomnień Józefa Jagodzińskiego oraz posłowie – napisanego przez urodzoną na Pawiaku córkę autora, Lili Jagodzińską-Hamann, która kreśli przed- i powojenne losy ojca na tle historii rodziny i opisuje okoliczności powstania "Bunkrów na ruinach". Całość opatrzone wkładką zawierającą 26 ilustracji.

Gdzie kupić publikacje: